

A cél: a stabilitás

Megbeszélés Szegeden a MÉM képviselőivel

A hagyományos év eleji feladategyeztető tárgyalások sorában tegnap, szerdán a megyei tanács épületében a megyei pártbizottság, tanács, valamint más, a mezőgazdasággal foglalkozó szervek vezetői a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium képviselőivel találkoztak. A megbeszélésen a MÉM tárgyalócsoportját Magyar Gábor miniszterhelyettes vezette, a megyei pártbizottságot Szabó Sándor első titkár, a megyei tanácsot Papdi József tanácselnök képviselte.

A gazdasági évek indításában fontos szerepet töltenek be az egyes minisztériumok képviselőivel folytatott feladategyeztető megbeszélések, hiszen lehetőséget nyújtanak a gondok, problémák jelzésére, a kilátások, várható fejlemények vizsgálatára. Főként akkor érződik egy-egy ilyen tárgyalás fontossága, ha olyan területről van szó, amely jelentős részben meghatározó a népgazdaság, s így a megye gazdasága számára is, s emellett problémák is szép számmal akadnak munkájában. Ilyen terület a mezőgazdaság és az élelmiszeripar, egyszóval az élelmiszer-gazdasági ágazat, amely számos problémával találta szembe magát az utóbbi időszakban. E gondokat változták a megye képviselői a tegnapi megbeszélésen.

Az, előre elkészített írásos tájékoztatóhoz Szabó Jánosné, a megyei tanács elnökhelyettese fűzött ki-egészítést. Többek között hangsúlyozta, hogy az asztalos évek után, s a kedvezőtlen pénzügyi feltételek következményeként tavaly általában 4-4,5 százalékkal csökkent a térszek és a szakszövetkezetek nyeresége és nőtt az alaphiányos szövetkezetek száma. A gazdaságosság romlása következtében csökkent az állatállomány, s a tavaly született intézkedések inkább csak arra voltak elégségesek, hogy megállítsák ezt a folyamatot, arra már nem, hogy meg is fordítsák. Megköszönte a MÉM által a tavalyi munkához nyújtott támogatást, s egyúttal a minisztérium segítségét kérte olyan kérdésekben, mint az öntözés, a homokkutatás. Szabó Sándor, a megyei pártbizottság első titkára többek között arra hívta föl a minisztérium képviselőinek figyelmét, hogy például a kukorica-termesztés és a sertésenyésztés esetében még mindig elégtelen az ösztönzés. Kifejtette, hogy meg kellene vizsgálni a húskombinát és a tröszt kapcsolatrendszerét, többek közt abból a szempontból is, hogy a szegedi vállalat például bérekben hátrányosabb helyzetben van, mint azt teljesítménye indokolná. Szólt még arról, hogy csökken a zöldsztermesztésre felhasznált terület, csakúgy, mint a kendertermesztés, a gazdaságosság romlása miatt. Ez utóbbi esetben az alapanyaghiány a KSZV exportkötelezettségeinek teljesítését veszélyezteti. Has-kó Pál, a Teszöv titkára ehhez azt tette hozzá, hogy a korábbi hét gazdasággal szemben már csak három vállalkozik a kendertermesztésre.

Szó esett a tanácskozáson a biotechnológia kérdéseiről is Bartha László, a megyei pártbizottság titkára kérte a minisztérium támogatását egy fermentációs üzem létrehozásához, s egyúttal segítséget a szalámigyári rekonstrukció keretében két kiegészítő beruházáshoz. A Teszöv elnöke, Molnár Lajos azt tette szóvá, hogy az öntöző gazdaságoknál nagy a bizonytalanság a vízdíj ügyében, s hogy a gépek, valamint a kemikáliák minősége sokszor elmarad a követelményektől.

Magyar Gábor válaszában hangsúlyozta, hogy a MÉM nagyon jónak értékeli a megyei tanács munká-

ját, az élelmiszer-gazdasággal kapcsolatos tevékenységét. Mint mondotta: a három asszalyos év nehézségeivel sikeresen birkózott meg a megye mezőgazdasága, s ez csakis a helyi irányító szervek jó munkája eredményeként sikerülhetett. Az egyes felmerült kérdésekre sorra válaszoltak a minisztérium képviselői. Megvizsgálták a kendertermesztés problémáit csakúgy, mint a szalámigyári rekonstrukcióhoz szükséges pótlólagos beruházások ügyét, támogatások lehetőségét. Elmondották azt is, hogy a tröszt helyzetét éppen most tekintik át az illetékes szervek. Jelezték, hogy a kukorica-termesztés érdekességének javítását mindenképpen szükségesnek tartja a tárca, s erre az 1987-es szabályozókban kívánják megteremteni a feltételeket.

A talaj termőképességének megőrzése, s a szükséges terméshozamok biztosítása érdekében meg kell állítani a műtrágya-felhasználás csökkenését. Ennek érdekében tavasszal árengedménnyel hoznak forgalomba bizonyos műtrágyákat. Folytatni kell a meliorációt is, s azt is meg fogják vizsgálni, hogy a tervezett területeken kívül a szó-

lő- és gyümölcs-telepítések-nél szükséges meliorációs tevékenységhez hogyan nyújthatnak támogatást. Az öntözési kedvet szolgálja az az intézkedés, amely szerint a gazdaságok által fizetett alapvízdíj 80 százalékat elengedik. Megvizsgálják azt is, hogyan lehetne ismét növelni a hagyományos tevékenység kedvet. Az állattenyésztés gondjairól szólva elmondották, hogy a tavalyi intézkedések valóban csak arra voltak elégségesek, hogy megállítsák az állatállomány csökkenését. A juhászat föllendítése érdekében viszont nem sokára új intézkedések látnak napvilágot, egyébként pedig az 1987-re készülő szabályozók javítását majd az állattenyésztés jövedelmezőségét.

Szó esett még arról, hogy a szőlőtermesztés és a borászat várhatóan 1987-88-ban világbanki hitelkonstrukció keretében pályázhat fejlesztési forrásokra. Tervezik a sertésárvételnél a felső súlyhatár eltörlését is, ez azonban azon műszerek beszerzésének függvénye, amelyek lehetővé teszik majd az objektív minősítést. Összességül Magyar Gábor miniszterhelyettes kifejtette, hogy a tárca arra törekszik: nagyobb stabilitást biztosítsanak a mezőgazdasági üzemek számára az érdekeltésben és lehetővé tegyék számukra, hogy hosszabb távra is előre gondolkodhassanak. Ennek érdekében az 1987-re vonatkozó szabályokat időben kívánják elkészíteni, s már a nyáron nyilvánosságra hozni.

ÉVM—Habitat együttműködés

Lakóházak vályogból

Az ÉVM és az ENSZ Habitat (Emberi Települések Bizottsága) együttműködéséről tárgyalások kezdődtek Budapesten. Ennek eredményeiről tájékoztatta az újságírókat szerdán Jantner Antal miniszterhelyettes és dr. Arkot Ramacsandran ENSZ-főtitkárhelyettes, a Habitat nairobi központjának igazgatója.

Jantner Antal elmondotta: a tárgyalásokon megállapodtak abban, hogy 1989 végéig meghosszabbítják a Habitat központ 1980-ban Budapesten létrehozott Kelet-Európai Információs Irodájának működését. Elhatározták azt is, hogy újabb szakemberekkel erősítik meg az irodát, és bővítik tevékenységi körét is. Így az iroda közreműködésével meggyorsul a településfejlesztési információk áramlása a kelet-európai országok és a világ más államai között.

A budapesti tárgyalások során várhatóan egyezményt kötnek az ÉVM és Habitat központ együttműködésének továbbfejlesztéséről. A magyar fél az eddigénél nagyobb támogatást nyújt a Habitat központ tevékenységéhez. A tárgyalásokon megállapították, hogy Magyarországon sok olyan kutatási és fejlesztési eredményt ajánlhat fel, amelyet a fejlődő országokban egyszerű berendezésekkel hasznosíthatnak. Elkészültek már azok a tervek, amelyek lehetővé teszik, hogy szilárd alappozással vályogból, földből építsenek tartós lakóházakat. Az egyik kutatóintézetben már elkészült egy falusi téglagyár terve, amelyet ugyancsak jól hasznosíthatnak a fejlődő országokban.

Dr. Arkot Ramacsandran elmondotta, hogy a Habitat központ 85 országnak nyújt segítséget a lakásépítéshez, településfejlesztéshez. A ma-

gyar szakértők több fejlődő országban tanácsadással és tervek készítésével eredményesen segítik ezeket a munkákat. Jelentős az a hozzájárulásuk is, amelyet az adott ország építőiparának, építőanyagiparának kialakításához nyújtanak. Jól használhatják ezekben az országokban a magyar szakmai és oktató filmeket is.

Magyar—svéd vegyes vállalat

A Hungarotex Textilkereskedelmi Vállalat, az Interinvest Külkereskedelmi Fejlesztési Hitelintézet és a svéd Mölnlycke Consumer Products AB Sancellá—Hungary Kft néven vegyes vállalatot alapított egyszer használatos egészségügyi termékek gyártására, valamint bel- és külföldi forgalmazására.

Az alapítók szerdán sajtótájékoztatót tartottak a Taverna Szállóban, ahol elmondták 100 millió forint alaptőkével indulnak, a svéd cég hozzájárulása 49, a két magyar vállalat befektetése összesen 51 százalék. Az egyszerű használatos penelkákát és egészségügyi betéteket Nagykátán gyártják, ahol 14 millió forintért egy 3 ezer négyzetméteres üzemcsarnokot alakítottak ki. A nagy teljesítményű modern gépeket és a technológiát a svéd cég adta. Az idén 200 millió forint, jövőre pedig már kétszer ekkora értékben gyártanak egészségügyi termékeket. Ennek egy részét, — egyelőre a termelés 20 százalékát — tőkés piacon értékesítik. Később a gyártást is és az exportot is növelni akarják. (MTI)

A holnap paprikája

Ha ellenséges érzületnek akárcsak szikrája is dolgozna bennem, akkor most úgy mondanám, darázs-fészekbe nyúltam, amikor a hónap elején újra cikket írtam a szegedi fűszerpaprika földműveléséről tapasztalható látványos visszalépésről, a malomkőves örösről. Hosszú pályám alatt többször kénytelen voltam előre kiszámítgatni, hányféle válasz érkezik majd, de ennyire gondolni se mertem. Ilyen sokan virrasztanak Szegeden a paprikáért?

Jópáran voltak — hadd kezdjem a számomra kellemesebbekkel — akik egyetértésüket fejezték ki. Nekik nem kell külön felelnem, köszönöm támogatásukat. Fölvívott telefonon egyik termelőszövetkezetünk hajdani elnöke is. Intelmei szíven találtak, hiszen régóta tiszteltem. Ő úgy látja, kőbor értesülések hálójába kevertem, és a paprika nagyüzemi termelési lehetőségét, vele az ő korábbi munkáját kérdőjeleztem meg. Mit felelhetnek neki? Ha most derülne ki, hogy ellene beszélnek a józan szövetkezeti gazdálkodásnak, szégyellnem kellene magamat. Azt viszont most is vallom, néha vissza kell lépniünk, hogy előbbre jussunk. Virgoncabb nyelven a labji újrakombinálásnak kényszerűként szoktuk emlegetni ezt a kötelezősünetet. Soha nem azért, hogy ott megálljunk, hiszen az élet parancsa szerint megtorpanunk pillanatra se szabad, inkább azért, hogy másik nyomon induljunk el. Apró gombolásokról van csak szó természetesen. Ellenézést kell kérnem néhány más figyelemzavarótól is. Nem tanulmányt írtam, a különböző „tisztelő köröket” se éreztem kötelességemnek. Annyiféle ellenvéleményt hallottam, nem hiszem, hogy nagyobbat tévedtem, mint a sok ellenkező.

Levélel fordult szerkesztőségünkhöz a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat igazgatója, és nincs okunk rá, hogy véleményének helyet ne adjunk. Fájjalja, és tisztességtelen megalapításnak tartja, hogy a másik paprikás központot hátrább soroljuk a szegedinel, hiszen a két vállalat évek óta megközelítően azonos arányban osztozik az exportpiacon. Megírja azt is, hogy a köves öröslésnél az öröfelületek között

a paprika melegszik föl, a malomkő melege csak kísérőjelenség. Helyreigazit benünket, azt mondja, a hengergézeket nem azért vezették be, hogy ne melegedjen föl a paprika, inkább azért, hogy az örökapacitást növeljék. A Hans-Binder számítógépet ő is az egyik legkorszerűbb berendezésnek tekinti, és ha jól beállítják, akkor valóban nem lesz kevesebb a paprika. En azt írtam, a malomkővet betonból öntik. Nagyon tévedtem, a malomkővet speciális alapanyagból öntik, úgy, mint a betont.

Erősen félreérthető volt Huszka Tibor invitálása is. Azzal a fölkiáltással kért beszélgetésre, hogy ideje elszakadnunk a külös szemléletől. Talán sokan vannak még, akik tudják, hogy a labbaai hajtott paprikakülő a famozsar első „gépesített” változata. Sehogynem akarom megérteni, hiszen malomkőről írtam, de a külüt még csak meg se említettem, tehát a külös szemlélet áldozatának nem érezhetem magamat.

Hamarosan kiderült, szemrehányó szándéka nem is volt, csupán azt akarta bemutatni, hol tart most az élelmiszeripari főiskola és a köré csoportosuló „szellemi mag”, amelyet hétköznapiban a fűszerpaprika kutatási és termelési társulásának mondanak. Meddig jutott el többek között az automatizált, számítógéppel vezérelt paprikamalom gondolatában? Azért mondom, hogy többek között, mert sok minden megindult közben, például a paprikanóvény vírusbetegségeinek a kutatása is, tovább is keresik a trágyázás és a növényvédelem összefüggéseit is, egészen a szinképzés mechanizmusáig vagy a színvizsgálatokig, kinek-kinek eredeti reszortja szerint.

Van egy gépük, okos kis szerkezet, Momcolor névre hallgat. (Ebből is látni lehet, hogy szintiszta magyar, hiszen mi szerettünk idegen nevekre keresztelni minden szerkezetet.) Akár negyvenmillió szint is képes megkülönböztetni, és számokkal kifejezni. Azt mériük vele, hogy a más-más finomságúra örölt paprika színe mennyire függ a szemcsék nagyságától. Van mellette egy kávéfőzőre emlékeztető átvilágító szerkezet, az tovább-

bitja a jeleket az átszámító és leolvasó kis dobozkába, és ha ezt összekötnék a szinten meglevő ipari számítógéppel, akkor az előre megadott receptek szerint olyan minőséget keverhetne a gép, amilyenre éppen szükség van. Jönne a vevő, elébe tárnák a mintákat, rábökne valamelyikre, és azt mondaná, pontosan ilyenet kér. Lehetne olyan a becsomagolt minőség akkor is, ha idén éppen másfélék termettek, noha váltig hangoztatják, a fűszer minősége a paprikaföldön dől el. Az alkotó adagok változnának csupán, a keverék maradna.

Egyelőre három képernyő helyettesíti a földolgozó üzemet, és személyi számítógép billentyűzetével hívják elő a recept szerinti alkatrészeket. Játéknak mondanám, ha el nem hinném, hogy a rendszer bármikor átvihető „élesbe”, csak a csatlakozások módjait kellene kidolgozni hozzá. Ezt már nevezhetjük igazi üzemi módszernek, a nagyüzemi termelés természetes folytatásának.

Mi a jó abban, hogy mindig ugyanazt a minőséget adhatjuk, amire éppen szükség van a fölhasználónak? Hatalmasat nőne versenyképességünk a külföldi piacokon. Paprikánk van, örölni tudunk, számítógép és program is van hozzá, csak össze kellene kapcsolnunk őket. Bár a korszerűsítés jelei látásnak már a paprikamalomban, hitetlenül nézem mégis az egészet. Meg is kérdeztem külön-külön a számítógépesektől is, és a társulás igazgatóság elnökétől is, mostani gazdasági helyzetünket akár tartósan véve is, mikorra valószínűleg meg az összekapcsolás? Három-négy évet mondott az egyik, az ötéves lerv végét említette a másik. Hatszáz vagon öröleményhez föltétlenül szüksége van a földolgozónak ilyen összekapcsolásra, mondták. Minél hamarabb történik meg, annál jobb. Hírlik, már van is számítógépe a paprikabeváltónak.

Mint örökös bornemisszának, nekem is a borról jut eszembe egy szemléletű hasonlat. Huszon-valahány évvel ezelőtt jártam egy nagy pincében, hatalmas csövön folyt bele a szintelen bor. Akár vörös volt azelőtt, akár fehér, szintelen lett. Ahogy a kedves vevő, illetve az ő igényét képviselő kereskedelm kivánta, úgy lehetett belőle többféle itókat is csinálni. Ugyanezt tehetjük a paprikával is, csak az elszintelenítés marad el természetesen. Olyan lesz, amilyet a vevő akar.

Azt mondják, erősen sántít a hasonlatom. A bortörvény állítólag kimondja, hogy a rizlingnek rizlingtőkének kell megszületnie. Vita támad közöttünk, mert a bortörvényt ugyan nem ismerem még most se, de a kéverést láttam. A lényeg azonban még világosabb. Más-más földadatokra más-más paprika kell. Aki rántásba akarja tenni, más kérhet, mint a szalámigyár. Csak a programot kell elindítani hozzá — ha majd működik.

Herváth Dezső

Közrend és közbiztonság Tanácskoztak Üllésen

Üllés-Forráskút Nagy-közégi Közös Tanácsa tegnap, szerdán délután tartotta soros ülést Forráskúton, a Jerney János Művelődési Házban. A testület tájékoztatót az elmúlt évi költségvetési és fejlesztési terv végrehajtásáról, a végrehajtó bizottság tevékenységéről, valamint a közrend és közbiztonság helyzetéről. A tanácsülés végén előterjesztések és interpellációk hangzottak el.

A közrend és közbiztonság helyzetéről az előadó Tápai Nándor alezredes, a városi rendőrkapitányság KMB osztály vezetője beszélt. Elmondta többek között, hogy a közrész megbízotti tevékenység jelentősen hozzájárul, hogy a községekben békés alkotó munka folyik, a lakosság nyugodt körülmények között él és dolgozik. A korábbi beszámolás időszakában 45 bűncselekmény történt, a legutóbbi időben (1984 szeptemberétől) ez a szám 29-re csökkent. Verekedések, csendháborítások a községekben a diszkordenzvények után fordultak elő.

A közlekedési fegyelem megszüldésére terén sajnos

évek óta nem tudtak kellő eredményt elérni — tevékenykedtek az előadó. Különösen a kivilágítatlan kerekpárok és lovas kocsik okoznak balaszt. Gyakori az ittas vezetés. A tanács működési területén 23 baleset történt, amelyek közül 4 volt halálos, 10 súlyos, 9 pedig könnyű. A balesetek oka általában gyorshajítás, elsőségség megadásának elmulasztása és az ittas vezetés. A rendőri munkát 22 önkéntes rendőr is segíti.

Vetőmagexport

Hat országba — Csehszlovákia, Franciaországba, Lengyelországba, az NDK-ba és az NSZK-ba, továbbá a Szovjetunióba — szállítanak ezekben a napokban kukorica-vetőmagot a hőmezővásárlási tangazdaság hibridüzeméből. A legnagyobb tételeket az NDK-ba irányítják. Ez összefügg az azal is, hogy immár másfél évtizede kölcsönösen hasznos kooperáció alakult ki a

magyar és az NDK-beli kukoricatermesztők — a Szegedi Gabonatermesztési Kutatóintézet, valamint a Bernburgi Növénytermesztési Intézet között. A vetőmag magyarországi megtermelése viszont azért előnyös sok más ország számára, mivel nálunk, főként Csongrádban, különösen kedvezőek ehhez a talaj- és éghajlati viszonyok. Külföldön elismert a vetőmagtermelés hazai technológiája is.